

KONCEPT

HEMLIG

Järnvägsstyrelsen, 1938 nr 757.

Witt

Exp. Kabinetschefen
F. Lewné 15/4

Inriktning
N 50:14/1941

V.P.M.

angående vidtagna säkerhetsåtgärder vid Järnvägarna.

Witt
RNF
20

/1

1. De tyska transitotransporterna äro f.n. hänvisade till följande transportvägar (se bilaga 1).

a) Personaltransporterna:

Permittenttrafiken framföres med ett tåg dagligen i vardera riktningen mellan Oslo - Kornsjö - Malmö - Trelleborg och med tre tåg i veckan i vardera riktningen mellan Narvik - Gällivare - Jörn - Hallsberg - Hälsingholm - Hälsingborg.

Transport av sårade äger rum med två tyska och ett svenskt sjukhuståg från Tornedå via Haparanda - Boden - Hallsberg - Laxå - Charlottenberg till Oslo varjämte tid efter annan ett tyskt sjukhuståg framföres från Narvik via Gällivare - Östersund till Trondheim.

Personaltransporter ske därutöver mellan Storlien å ena sidan samt Narvik och Haparanda å andra sidan. För detta ändamål framföres två gånger i veckan i vardera riktningen ett tåg å linjen Storlien - Gällivare. Från Gällivare uppdelas tåget så att en, högst två personvagnar framföres via Boden till och från Haparanda - Tornedå, medan resten av personvagnarna framföres till Narvik.

b) Godstransporter:

Ammunitionstransporter förekomma dels mellan Tyskland och Norge, dels mellan å ena sidan Tyskland och Norge å andra sidan Finland. Ammunitionstransporter förekomma därutöver mellan Trondheim och Narvik. Det övervägande antalet vagnar avse transport till Finland och dessa vagnar ha i huvudsak inkommit i Charlottenberg och Hälsingborg. Sedan numera färjetrafiken mellan Trelleborg och Sassnäs återupptagits inkommer huvuddelen av vagnarna i Trelleborg och tillloppet av vagnar i Charlottenberg minskat samtidigt.

Några säkra uppgifter angående ammunitionstransporternas omfattning och riktning under framtiden stå ej till buds. Man torde dock kunna räkna med att transporterna till Finland under hösten komma att minskas i den mån möjligheter för sjötransport förefinnas. Under vintern, då issvårigheter uppstå har man dock alltid att räkna med vissa järnvägstransporter, i varje fall till norra Finland.

2. Under den tid förstärkt försvarsberedskap råder gälla särskilda föreskrifter för allmänhetens tillträde till sådana järnvägsområden, som icke direkt avses för det allmänna trafikutbytet. De i fredstid gällande gångbiljetterna på järnvägarna upphöra att gälla och särskilda passersedlar erfordras för tillträde till andra järnvägsområden än väntsalor och plattformar. Härutöver ordnas viss fast bevakning vid viktigare anläggningar, varvid militär eller polispersonal användes, och all järnvägspersonal är ålagd skärpt uppmärksamhet i syfte att förhindra att obehöriga vinna tillträde.

Konstbyggnader och viktigare järnvägsanläggningar betecknas ur bevakningspunkt med bokstäverna A, B och C, varvid A avser föremål vilka därest de skadas skulle medföra trafikavbrott under längre tid (i regel flera dagar), B avser

föremål, vilka därest de skadas skulle medföra trafikavbrott under kortare tid (i regel en eller annan dag) samt C slutligen föremål, vilka i och för sig äro ömtåliga, men likväl icke skulle medföra alltför kändabara verkningar vid en inträffad skada. Beroende på det läge som anses vara förhånden bestämmas efter samråd mellan järnvägsstyrelsen och överbefälhavaren vilka föremål som vid olika tillfällen skola bevakas vid olika järnvägslinjer. F.n. gäller härvid att vid samtliga linjer som beröras av tyska transitotransporter bevakas samtliga A - föremål. Därutöver äro B - föremålen bevakade vid linjen Kiruna - Gillivare samt vid linjerna Falun - Gäddede och Ludvika - Oxelösund.

I samband med det i dagarna uppdagade sabotageförsöket har övervägande gjorts att utöka bevakningen till att omfatta järnväg B - föremål på samtliga linjer, som beröras av tyska transitotransporter, men har detta av förvarstaben icke ansetts påkallat f.n.

Utöver den fasta bevakningen utökas vid försvarsberedskap den rörliga ordinarie järnvägsbevakningen på så sätt att minst en extra banbevakningstur per dygn inlägges. Besiktningarna skola därjämte ske på värlands tider, så oregelbundet, som möjligt och minst en besiktning per dygn skall ske under den mörka delen av dygnet. I syfte att åstadkomma besparingar ha vissa lättnader i den sålunda ökade bevakningen tid efter annan beviljats. Å linjen Krylbo - Haparanda tillämpas dock bestämmelserna i full omfattning, medan på övriga linjer, som beröras av transitotrafik, denna ökade bevakning icke behöver ske samtliga dagar utan enligt vederbörande befäls bestämmande kan begränsas. På linjer, där tyska personaltransporter framföras, skola banbevakningsturer om möjligt inläggas omedelbart framför tåg, som medför tysk personal.

I samband med nu avslöjade sabotageförsök har allpersonal vid linjer, som beröras av transitotrafik erinrats om betydelsen av skärpt vaktsamhet.

3. Särskilda försiktighetsåtgärder beträffande transitotransporter ha därutöver vidtagits. Härvid gäller följande:

a) Personaltransporter anmälas till såväl länsstyrelserna i berörda län som direkt till den lokala polismyndigheten å ort, där tåget har tidtabellsenligt uppehåll. Svensk militärpersonal (s.k. kontrollpersonal) medföljer varje tåg i vilket tysk militärpersonal transporterats.

b) Godstransporter omfattande ammunition eller sprängämnen behandlas efter Krylbokatastrofen alltid såsom transport av explosiv vara klass I, oavsett om transporten skulle kunna ske enligt lägre klass. På grund härav erhåller länsstyrelse alltid under rättelse om dylik transport.

Vid samtliga gränstationer kontrolleras inkommande vagnar lastade med ammunition. Nämda kontroll avser såväl lastningsätt som vagnens allmänna beskaffenhet, hjullager etc. Styrelsen har därutöver under övervägande att enligt önskemål från statspolisintendenten åstadkomma särskild polisbevakning å ammunitionstågen mellan Charlottenberg och Haparanda. I samband härmed överväger styrelsen att från linjer, där transitotransporter framföras, avlägsna sådana järnvägspersonal, som enligt polisens uppfattning måste anses opålitlig, från sådana befattningar som banbevakning och säkerhetsjämt.

Stockholm den 13.9.1941

Henrik Wrede.